

УДК 355.588:351.862(477)

**ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДОБРОВІЛЬНОГО
СТРАХУВАННЯ У НАГЛЯДОВО-ПРОФІЛАКТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ У
СФЕРІ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ**

*Харламова Ю.Є. викладач кафедри управління та організації
діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України*

Євроінтеграційні процеси, які зараз відбуваються на території нашої держави спонукають до кардинальних змін у всіх сферах суспільно-політичного життя. Такі зміни не можуть обійти стороною і організацію діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС України), як центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності [1].

Так, з метою реалізації заходів, визначених пунктом 72 Плану дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 184-р [2] подальшого розвитку ДСНС України, підвищення ефективності функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, з урахуванням реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади, відповідно до Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р [3], впровадження сучасних європейських підходів щодо захисту населення і територій від пожеж та надзвичайних ситуацій, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки було затверджено Наказ ДСНС України від 06 травня 2016 р. № 215, яким було утворено постійно діючу робочу групу з питань реформування Державної служби України з надзвичайних ситуацій та удосконалення нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту [4].

Виходячи з вищезазначеного стає очевидним, що реформування ДСНС України розпочато, що приведе за собою значні зміни у загальній структурі та повноваженнях окремих підрозділів ДСНС України. Однією із таких змін є запровадження добровільного страхування.

Практика застосування добровільного страхування в наглядово-профілактичній діяльності у сфері пожежної безпеки набула широкого розповсюдження у країнах Європейського Союзу. Послідовність і логічність залучення такого страхування обумовлена необхідністю залучення додаткового мотиваційного стимулу для підтримання належного протипожежного стану на об'єктах приватної власності. Поряд з цим, у такому випадку країна змінює полюси відповідальності під час виникнення тої чи іншої надзвичайної ситуації.

Під час презентації міністром внутрішніх справ Концепції реформування ДСНС України у працівників даної служби виникло забагато невдоволь з цього приводу і вони не безпідставні, тому що, впровадження такого роду важеля для підтримання належного протипожежного стану на об'єктах приватної власності повинен мати чіткий, логічний та послідовний механізм впровадження. Для того, аби ця система запрацювала так, як вона працює у більш розвинених країнах замало замикати вирішення цього питання на одному центральному органу виконавчої влади, необхідно залучення суміжних відомств для спільного вирішення щодо шляхів впровадження даного механізму.

Добровільне страхування у наглядово-профілактичній діяльності у сфері пожежної безпеки поряд зі своїми позитивними сторонами: мотиваційний важель для підтримання належного протипожежного стану на об'єктах малого та середнього бізнесу; збільшення бюджету країни за рахунок зменшення штатної кількості працівників наглядово-профілактичних органів у сфері пожежної безпеки; збільшення бюджету країни за рахунок оподаткування страхових компаній за складені договори страхування у сфері протипожежного захисту об'єктів, у межах встановлених законодавством; збільшення робочих місць у страхових компаніях, за рахунок розширення повноважень даних структур та інше мають і негативні сторони – збільшення корупційного ризику зі сторони несумлінних страхових компаній; розірвання контракту з нині працюючим начальницьким складом сфери цивільного захисту, пов'язаний зі скороченням штатних посад (останнє призведе до позапланових виплат зі сторони держави у вигляді компенсації допомоги по безробіттю); зменшення компетентності у страхових агентів порівняно з пожежними інспекторами у виявленні порушень пожежної безпеки; неможливість впливати органам ДСНС України на провадження приватного бізнесу страховими компаніями; погіршення якості нормативно-правових документів за рахунок зменшення впливовості органів ДСНС України і інше.

Виходячи із вищезазначеного стає очевидним, що реформування ДСНС України шляхом впровадження добровільного страхування в наглядово-профілактичній діяльності у сфері пожежної безпеки є необхідним напрямком модернізації системи попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій, проте вона вимагає вирішення цього питання на рівні не одного центрального органу

виконавчої влади, а всебічного залучення суміжних відомств для спільного вирішення проблемних питань щодо шляхів впровадження даного страхування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова від 16 грудня 2015р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій»
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 184-р «Про затвердження плану дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік»
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні»
4. Наказ ДСНС України від 06 травня 2016 р. № 215 «Про створення робочої групи»